INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt:	MO-ME-N-T MOderní MEtody s Novými Technologiemi
Reg.č.:	CZ.1.07/1.5.00/34.0903
Operační program:	Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Škola:	Hotelová škola, Vyšší odborná škola hotelnictví a turismu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Poděbrady
Tematický okruh:	Platón
Jméno autora:	Mgr. Marek Feller
Datum:	8. 7. 2013
Ročník: (Cíl. skupina):	4.
Anotace:	Studenti získají informace o Platónově životě, seznámí se s jeho známými díly a zásadními teoriemi. Zejména naukou o idejích (platónský trojúhelník, podobenství o jeskyni).

Platón (427 – 347 př. n. l.)

- z přední athénské aristokratické rodiny
- velké literární a básnické nadání
- žák Sokrata (od 20 let)
- po odsouzení a popravě Sokrata opustil Atény
- cestoval – Egypt, i východ (Indie), jižní Itálie (Sicílie)
- angažoval se politicky na straně aristokracie (zajat, vykoupen)
- založil ***Akadémii*** (filozofická škola) – existovala několik století
- vyučoval bezplatně
- metoda: dialog (rozhovor)

- Cíl: Vnitřně **svobodný člověk**, který **koná dobro kvůli dobru samému**

Platónova díla:

- velké množství děl
- většinou formou dialogu s hlavním mluvčím Sokratem

Nejdůležitější:

- Obrana Sókratova (soudní proces)
- Protágorás (konfrontace se Sofisty)
- Gorgiás (podstata ctnosti)
- Menón (gnoseologie, o podstatě poznání jako „vzpomínce“)
- Ústava (nejrozsáhlejší a nejbohatší dílo)
- Zákony (nedokončeno - jeho pozdní filozofie, politické názory)

Platónova **filozofie**:

- **potírá sofistiku** („Člověk je mírou všech věcí“ – omyl, přemlouvání nemůže být fil. metodou)
- nedůvěřuje běžnému vědění
- dialektické myšlení (pojmové) – co je všeobecně platné
- ctnost x lpění na mravech předků
- ve věčných idejích je našemu myšlení dána míra, kterou lze vytušit a myšlenkově uchopit
- filozofický pud ***„erós“*** (od smyslového k duchovnímu)
- kritika dosavadních ústav a způsobů vládnutí(oligarchie, demokracie a tyranie)
- *ideální stát* = ***aristokracie***

- 3 přirozené stavy: řemeslníci, strážci, vládci (na počátku stejné možnosti vzdělání, nejschopnější na vedoucí místa)

Platónův trojúhelník:

absolutno = idea, svět idejí
bytí = svět
já = duše, člověk
anamnésis = vzpomínání
methexis = podíl na idejích

Nauka o idejích:

- tvůrce nauky o idejích a nesmrtelnosti duše
- reálný svět je pouze odstín skutečného světa – ***světa ideí***
- na vrcholu světa idejí je *idea nejvyššího dobra* (vnímáme ji jako krásu)
- cíl: osvojit si nejvyšší dobro tím, že se pozdvihnu do nadsmyslového světa („tělo je hrobem duše“)
- naše poznání je vzpomínkou na to, co duše vnímala v předchozím stavu
- duše má 3 části:

  - myšlení (jediná nesmrtelná složka, spojuje se s ostatními), cit a žádostivost
- vesmír vznikl působením tvůrce světa (***démiurgos***)

- reálný svět, který nás obklopuje, není světem opravdovým

- *mýtus* ***anamnése****:*

  - duše je svou esencí spřízněna s idejemi, před vstupem do pomíjivého těla nazírala na idee.

  - duchovně nazřené bylo zasuto smyslovostí

  - ***katharsis*** (katarze, očištění od smyslů) umožní duši znovu si vzpomenout = anamnéze

- mýtus **methexe**:

  - svět (přírodní věci) vznikly z pralátky podle idejí (vzory)

  - jako obrazy idejí mají přírodní věci účast na idejích (podílejí se na nich = methexis)

  - smyslové vnímání je jen vnějším podnětem rozpoznání

Podobenství o jeskyni

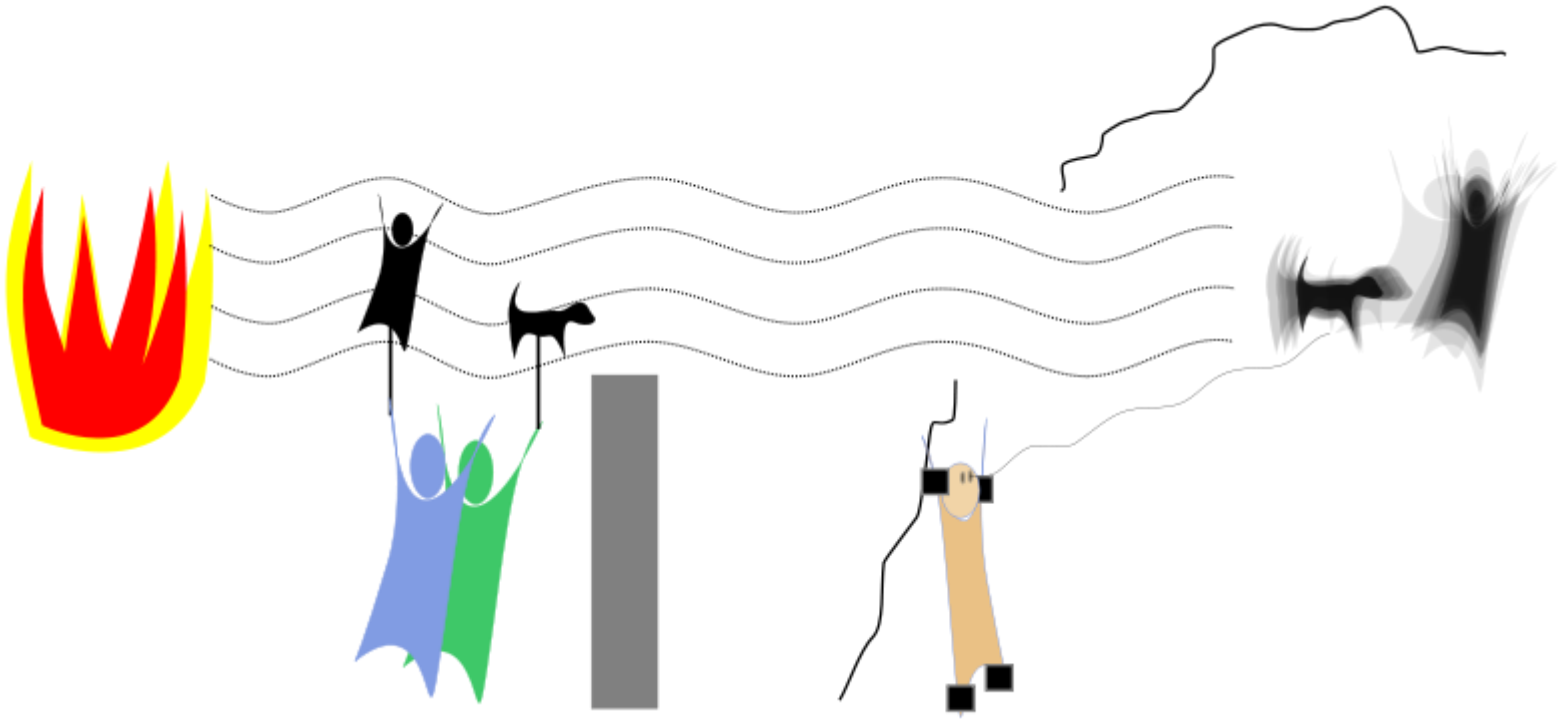

LIQUIDIAN [cit. 2013-27-06]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW: http://commons/wikimedia.org/wiki/File:Hoehlengleichnis.svg